

УЧЕБНИ ПРОГРАМИ ПО ИСПАНСКИ ЕЗИК – IX И X КЛАС

1. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНИТЕ ПРОГРАМИ ПО ИСПАНСКИ ЕЗИК.

Владеенето на чужди езици е от първостепенно значение за развитието на българските деца и младежи в училище. Това ще им осигури шанс, равен с този на техните връстници от други страни, за адаптация към динамичните условия на живот и труд днес и в бъдеще.

Учебните програми по испански език са изработени в съответствие с Държавните образователни изисквания за учебно съдържание по чужди езици. Авторите са ги съгласували с равнищата за владеене на испански език, посочени в Общата европейска рамка по чужди езици на Съвета на Европа, и с изискванията за придобиване на различни международно признати сертификати. Това дава възможност за приравняването на подготовката на учениците в българското училище към равнищата за езиковите дипломи, издавани от съответните компетентни институции в страните на изучаваните езици.

Учебните програми по чужди езици представляват **инструмент** за постигане на очакваните резултати от обучението. По същество те осигуряват:

➤ вертикална приемственост в обучението през учебните години за гарантиране на Държавните образователни изисквания за учебно съдържание, които учениците следва да покриват в края на степената на образование;

➤ хоризонтална връзка с обучението по испански език (I и II ЧЕ) и с обучението по другите предмети, включени в учебния план, за да се гарантира хармония в овладяването на значимите знания, на ключовите умения и за изграждане на личностни и граждански ценностни нагласи/отношения, необходими за цялостното развитие на ученика.

Учебните програми по испански език за IX и X клас са съобразени с **минималния хорарнум** от учебни часове в учебния план:

за първи чужд език

	в IX клас	в X клас
ЗП	– 72 учебни часа	– 72 учебни часа
ПП	– 144 учебни часа	– 144 учебни часа

за втори чужд език

	в IX клас	в X клас
ЗП	– 72 учебни часа	– 72 учебни часа
ПП	– 108 учебни часа	– 144 учебни часа

Съгласно с Държавните образователни изисквания за учебно съдържание очакваните резултати по испански език за всеки ученик се определят от съответното количество и качество на:

- придобитите знания;
  - овладените умения и развитите способности;
  - изградените ценностни нагласи/отношения,
- всички те разпределени:

- по четирите основни групи умения за устно и писмено разбиране и изразяване (слушане, четене, говорене и писане);
- по свързаните с тях, по и относително самостоятелни и междупредметно значими стратегии за учене, умения за критическо мислене, за решаване на проблеми, за боравене с информация, за самостоятелна работа и за работа в екип.

Особено важно е чрез учебните програми в обучението да се открият онези **значими от практическа гледна точка знания, умения и ценности нагласи/отношения**, чието овладяване и изграждане довеждат реално до това всеки ученик да е постигнал необходимата му и достатъчна степен на комуникативна компетентност по испански език, за да може да използва пълноценно този език в разнообразни житейски, учебни и/или професионални ситуации. В този смисъл езиковата грамотност и компетентност по испански език на ученика се определя не само от количеството натрупани знания по лексика и граматика и от механичното им запаметяване, а основно от уменията му:

- да конструира смисъл (да извлича и осъзнава важната информация) от чуто, видяното и прочетеното;
- да изразява успешно мислите и чувствата си съобразно с комуникативните си намерения и ситуации в устна и писмена форма, като подбира най-подходящите за случая модели на поведение.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ИСПАНСКИ ЕЗИК В IX И X КЛАС.

Целите на обучението по испански език за IX и X клас отразяват необходимата приемственост и надграждане на усвоеното от ученика в предходните години и задават входното равнище на комуникативна компетентност за следващия клас от гимназиалната степен на образование. Те са общи за всички чужди езици, но се осигуряват и чрез специфично за отделния чужд език учебно съдържание.

Тези цели очертават основните обобщени и интегрални акценти в обучението по испански език и общите насоки на учебния процес за разлика от формулировките на очакваните резултати, които са операционализирани и позволяват на тяхна основа да се извършва оценяването на постиженията на ученика.

Различията в целите съответно за IX и за X клас, както и за първи и втори чужд език, са свързани най-вече със степента на овладяване на чуждия език като цяло, в различните компоненти на учебното съдържание, осигуряващи постепенното доближаване до Държавните образователни изисквания за учебно съдържание по чужд език за края на гимназиалния курс на обучение.

ОБУЧЕНИЕТО ПО ИСПАНСКИ ЕЗИК ЗА ОВЛАДЯВАНЕ НА ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНИЯ МИНИМУМ В ЗАДЪЛЖИТЕЛНАТА ПОДГОТОВКА (ЗП) СИ ПОСТАВЯ СЛЕДНИТЕ ЦЕЛИ:

- да доразвие и разшири чуждоезиковата култура и културата на общуване на испански език, както и общата езикова грамотност и културата на общуване на ученика;
- да допринесе за общото културно и интелектуално развитие на личността на ученика;
- да поощри интереса на ученика както към родния език и култура, така и към

испанския език и културата на народите, чиито носители са те, на основата на съюставката;

➤ да възпита готовност за межкултурно общуване, основана едновременно на самоуважение, уважение и толерантност към различията;

➤ да мотивира желанието за овладяване на испански език и търсенето на подходящите стратегии за учене, включително и чрез използване на разнообразни автентични материали, на технически средства и на новите технологии за информация и комуникация;

➤ да изгради умения и нагласи у ученика за осмисляне на процеса на учене като непрекъснат и за цял живот, за реалистична оценка и самооценка, за значението на индивидуалната работа и на работата в екип.

ЦЕЛИТЕ НА ПРОФИЛИРАНОТО ОБУЧЕНИЕ, ЗАЛОЖЕНИ В УЧЕБНИТЕ ПРОГРАМИ ПО ИСПАНСКИ ЕЗИК В IX И X КЛАС (КОИТО СА СПЕЦИФИЧНИ ЗА ТОЗИ ВИД ОБУЧЕНИЕ И СЕ ПРИБАВЯТ КЪМ ПОСОЧЕНИТЕ ПО-ГОРЕ), СА СЛЕДНИТЕ:

➤ да се осигури надграждане на постиженията на ученика от интензивното овладяване на испанския език и култура;

➤ да се създадат условия за постигане от всеки ученик на равнище на владене на испанския език, което се доближава до родноезиковата комуникативна компетентност;

➤ да се развиват и усъвършенстват уменията на ученика да използва испанския език за специфични цели за изучаване на учебни предмети на испански език (билингвално обучение).

При приложението на учебните програми по испански език следва да се имат предвид равнищата на владене на испански език, които са заложиени в Държавните образователни изисквания за учебно съдържание по чужди езици.

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ.

В гимназиалната степен постиженията на ученика в областта на устната и на писмената реч се оценяват в съответното съотношение:

▪ с предимство на устната реч и рецептивните умения на учениците, които се обучават по учебните програми за задължителна подготовка;

▪ в еднакво съотношение – за учениците, които се обучават по учебните програми за профилираната подготовка.

Учителят осъществява непрекъснат и пряк контрол върху работата на класа/групата, както и на отделния ученик, като използва основния метод на текущата проверка – **наблюдение** на ученика в процеса на обучението.

Текущата оценка, винаги добре обоснована пред ученика, носи постоянна информация за постиженията му. Основни изисквания към оценяването са *обективност*, *валидност* и *надеждност*, с което се цели:

• отразяване на реалното равнище на усвоените знания и умения на ученика и съпоставянето им с очакваните резултати, описани в учебната програма;

• формиране на критерии у ученика за обективна оценка и самооценка, което да го стимулира за по-добра работа;

• използване на резултатите за анализ и оптимизиране на учебния процес от страна на учителя, с което в края на десети клас да се осигури постигането на определеното от

Държавните образователни изисквания за учебно съдържание равнище на знания и умения за гимназиалната степен.

Оценката като цяло би трябвало да има окуражителен характер и да мотивира учениците за общуване на испански език.

При оценяване на постиженията на ученика за устна и писмена реч в IX и в X клас се отчитат следните умения:

- да формулира ясно и последователно мисълта си в рамките на познатата лексика;
- да подбира правилно езиковите средства и формата на изказа си съобразно с комуникативната ситуация;
- да се изразява езиково коректно;
- да се изказва конкретно по съдържанието на зададената тема, като изразява собствено мнение и се аргументира;
- да разбира и обобщава връзки и отношения в тяхното развитие във времето и в пространството.

Особено важно е формите на оценяване да бъдат разнообразни и да отчитат системно постиженията на ученика при различни дейности:

- работа в часа (с целия клас, в група, самостоятелно);
- изпълнение на домашни работи;
- разработване на материали по проекти;
- индивидуални прояви;
- комплексни (обобщаващи) проверки на устните и писмените речевни умения (контролни и класни работи).

При проверката на постиженията на учениците чрез периодични и обобщаващи тестове с различно съдържание и продължителност се използват предимно *функционалните тестове* (задачи за проверка на разбирането на прослушан или прочетен текст, съставяне на различни видове устен и писмен текст) пред структурните тестове (граматически и лексикални задачи), които се използват най-вече като тренировъчни упражнения.

VI. МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕТО НА УЧЕБНИТЕ ПРОГРАМИ.

Учебните програми по испански език са рамков документ на МОН. Този документ насочва работата на учителите и учениците към определените очаквани резултати, които са задължителни и са предмет на оценяване. Препоръчаните контекст и дейности, междупредметни връзки, методи и форми на оценяване и методически насоки ориентират по отношение на условията, които най-ефективно допринасят за постигането на очакваните резултати и които следва да бъдат подходящо интерпретирани и обогатявани от учителите съобразно с конкретната среда на приложение на учебната програма.

Подборът и подреждането на учебния материал в годишното разпределение на учителя се осъществява съобразно с очакваните резултати, описани в учебните програми. Разпределението няма строго определен формат. Неговата структура се съобразява със спецификата на обучението, с потребностите на учениците и с предпочитаните от учителя методи на преподаване и организация на учебния процес, за да бъде ефективно ръководството в ежедневната работа.

Обучението по испански език е ориентирано в съответствие с интересите и потребностите на ученика, към неговите индивидуални, възрастови и психологически особености. При разработване на годишното разпределение учителите се съобразяват с общо-приетите принципи на комуникативния и когнитивния подход, които са се утвърди-

ли в съвременната методика при обучението по испански език в IX и X клас в гимназиалния етап/средната степен на образование. Това означава, че вниманието на ученика е насочено към овладяването на испанския език предимно за комуникативни цели. Независимо дали работата в клас е насочена към усвояване на знания по граматика, функции или умения, учителят трябва да изисква от учениците ефективно да общуват на испански език, като им дава възможност да обменят информация, да изразяват идеи и да отнасят наученото към своето ежедневие, осъзнавайки, че испанският език се учи главно за да се използва извън класната стая, т.е. в реалния живот.

Ученикът трябва да бъде стимулиран да участва активно в разговори, ролеви игри и други комуникативни дейности и да използва всяка възможност за това. В тази възраст ученикът може с успех да изпълнява заедно със съучениците си езикови задачи по проекти по двама, в малки и в по-големи групи. Групите се формират от ученици на различно езиково ниво, за да се окуражават и да си помагат, като се учат един от друг. Участниците в групите се сменят периодично, за да свикнат с различни социални роли.

Учителят е помощник и съветник, който ръководи и наблюдава работата на учениците и тактично се намесва, за да подпомага и стимулира общуването. Той дава оценка на изпълнението и изявиите на всеки участник, като внимава с поправката на грешките да не пречи на опитите за свободно общуване.

Ученикът се приема като събеседник и участник в процеса на общуване, като задава и отговаря на въпроси и изразява собствено мнение. Променят се традиционните роли на учителя и ученика, които стават равноправни партньори и активни участници в процеса на обучението и общуването. При планирането на задачите е необходимо учителят да дава точни и ясни инструкции за изпълнението.

Учебните програми са разработени така, че ученикът да може да усвоява знания и умения чрез индивидуални и групови форми на обучение, при които да се занимава ефективно самостоятелно или в екип, прилагайки свои стратегии за учене.

Изборът и степенуването на учебните задачи трябва да се осъществява, като се отчитат трудностите, които българите срещат при изучаването на испански език, а родният език се използва като опора.

Ученикът невинаги се чувства уверен, че е усвоил добре граматическите структури. За тази цел от особено значение е включването на преговорен елемент в процеса на работа. Учителят се стреми да свързва новата информация с вече познатата. Необходим е преговор на основни граматически структури и лексика, който да е комбиниран с по-аналитичен и функционален подход към езика. Това помага за достигане на по-висока степен на точност на изказа, което води до по-голямо самочувствие при работа с нов учебен материал. Балансът между „стар“ и „нов“ материал трябва внимателно да се поддържа и да създава увереност на учениците за напредък в изучаването на испанския език. Добър начин за преговор и практика на испански език в реалистични, но контролирани ситуации е този, който дава възможност на учениците сами да съставят или да попълват въпросници и анкети.

Важен елемент, включен в учебните програми, е усвояването на страноведска информация за страните, в които се говори испанският и характерните за говорещите езика социокултурни умения за общуване, като по този начин се осигурява база за сравнение с българската култура, бит, обичаи и др. Съпоставката на културите помага за осъзнаването на непознатото и различното и за формирането на националната идентичност.

Учебната дейност в клас се извършва на базата на учебни комплекти и разнообразни допълнителни материали.

IX КЛАС, ПЪРВИ ЧУЖД ЕЗИК – ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ПОДГОТОВКА

.III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание (компоненти, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки)			
Колона 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
Ядра на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по компоненти	Основни нови понятия (по компоненти)	Контекст и дейности (за цялото ядро и/или за цялата програма)	Възможности за междупредметни връзки
СЛУШАНЕ:	<p><u>Учениците разбират:</u></p> <p>1. Основната информация от ограничени по обем публицистични и художествени текстове с нормална скорост на говорене и стандартно произношение</p> <ul style="list-style-type: none"> идентифицират вида на текста откриват ключовите думи и изрази <p>определят основната идея</p> <p>1. В подробности съобщения, разговори, изказвания, в пряк контакт и по телефона по теми от ежедневието</p> <ul style="list-style-type: none"> систематизират и свързват сведения и събития разграничават прилики и отлики възстановяват логическия ред в текста прилагат компенсаторни стратегии <p>2. Конкретна информация</p> <ul style="list-style-type: none"> подбират необходимата информация откриват и свързват значимите елементи 	<p><u>Учениците трябва да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Очаквани резултати <p>1. <u>разпознават при слушане</u> разнообразни текстови разновидности: новини, репортажи, съобщения, бюлетини, програми песни, разговори (и по телефона), приказки, откъси от разкази</p> <p>2. <u>разбират при слушане</u> основни словесни действия за изразяване на: мнения, отношения, чувства, предложения, вероятни действия, описание/ характеристика, сравнение</p> <p>3. <u>разбират при слушане</u> текстове на теми (при възможност ориентирани към Испания и страните на Латинска Америка): човек и околна среда, социални контакти, екология, наука и техника, култура, фолклор и традиции</p> <p>4. <u>разбират информация</u>, изпълнявайки ролята на слушател: в сферата на масовата информация, приятел, познат/непознат в разговор (и по телефона), частно лице в сферата на свободното време, клиент в сферата на услугите</p> <p>5. <u>разбират при слушане</u> лексико-понятийни структури за: повторение, продължителност, развитие, връзки и отношения във времето, движение в пространството, количествени и качествени характеристики и отношения</p> <p>6. <u>разбират при слушане</u> функционалните стойности на граматични категории и структури за: организация във времето - глаголни времена (potencial simple, imperfecto de subjuntivo), едновременни, предходни и предстоящи действия (concordancia de los tiempos), основните произносителни и интонационни модели в испанския език</p>	<p><u>Учениците овладяват нови граматични понятия:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Potencial simple Imperfecto de Subjuntivo Concordancia de los tiempos <p><u>Учениците овладяват нови езикови средства за разбиране на:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ideas/ opiniones/ conceptos posibilidad/ imposibilidad/ probabilidad anterioridad/ posterioridad/ simultaneidad condiciones reales, eventuales 	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> слушат автентични материали на испански език работят с разнообразни текстови разновидности от различни информационни източници прилагат учебно-технически средства работят индивидуално, по двойки и в групи прилагат техники и стратегии за слушане 	<p><u>Учениците прилагат знанията и уменията си по:</u></p> <p>1. Български език и литература за:</p> <ul style="list-style-type: none"> разпознаване и прилагане на граматичните категории и структури разпознаване на текстовите разновидности общуване в комуникативни ситуации разказване - наративен текст характеризиране, сравнение организация във времето (глаголни времена, съгласуване) обогатяване на информацията за национална идентичност, фолклор, обичаи, традиции

<p>ЧЕТЕНЕ:</p>	<p>Учениците разбират:</p> <ol style="list-style-type: none"> Основната информация от публицистични, художествени и научнопопулярни текстове на стандартен език <ul style="list-style-type: none"> идентифицират източника и вида на текста откриват ключовите думи и изрази определят основната идея проследяват сюжетната линия разграничават персонажите - главни герои В подробности съобщения, указания, лични и читателски писма на познати теми <ul style="list-style-type: none"> систематизират и свързват информация за събития, лица и предмети, място на действие сравняват информация от различни източници разграничават прилики и отлики в съдържанието на текста/овете проследяват в логическа и хронологична последователност събитията определят социокултурните особености в различните текстови разновидности Конкретна информация в проспекти, каталози, програми, прогнози, справочници <ul style="list-style-type: none"> подбират необходимата информация откриват и свързват значимите елементи 	<p>Учениците трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> Очаквани резултати <ol style="list-style-type: none"> разпознават при четене разнообразни текстови разновидности: надписи, съобщения, програми, прогнози за времето, указания, рецепти, менюта, литературни произведения (или откъси), комикси, карикатури, научно-популярни текстове, картички, писма, автобиография разбират при четене основни словесни действия за изразяване на: мнения, отношения, чувства, предложения, вероятни действия, условия, описание/ характеристика, сравнение разбират при четене информация от текстове на теми (при възможност ориентирани към Испания и страните на Латинска Америка): човек и околна среда, социални контакти, екология, наука и техника, култура, фолклор и традиции разбират информация, изпълнявайки ролята на читател: в личния живот, в сферата на масовата информация, свободното време и услугите разбират при четене лексико-понятийни структури за: повторение, продължителност, развитие, връзки и отношения във времето, движение в пространството, количествени и качествени характеристики и отношения разбират при четене функционалните стойности на граматични категории и структури за: организация във времето - глаголни времена (<i>potencial simple, imperfecto de subjuntivo</i>), едновременни, предходни и предстоящи действия (<i>concordancia de los tiempos</i>), основните правописни и пунктуационни норми и правила) 	<p>Учениците овладяват нови граматични понятия:</p> <ul style="list-style-type: none"> Potencial simple Imperfecto de Subjuntivo Concordancia de los tiempos <p>Учениците овладяват нови езикови средства за разбиране на:</p> <ul style="list-style-type: none"> ideas/ opiniones/ conceptos posibilidad/ imposibilidad/ probabilidad anterioridad/ posterioridad/ simultaneidad condiciones reales, eventuales 	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> четат автентични материали на испански език работят с разнообразни текстови разновидности от различни информационни източници (списания, вестници, книги) прилагат учебно-технически средства, Интернет работят индивидуално, по двойки и в групи участват в проекти работят със справочни материали (речници, граматика, енциклопедии) прилагат техники и стратегии за четене разпознават социокултурните особености в текстовите разновидности 	<ol style="list-style-type: none"> Втори чужд език за: <ul style="list-style-type: none"> съпоставка и прилагане на езиковите форми и структури обогавяване на езиковата култура и на стратегиите за учене прилагане на компенсаторни стратегии Математика за: <ul style="list-style-type: none"> сравняване на стойности логически разсъждения и изводи География и икономика за: <ul style="list-style-type: none"> обмен на информация за испаноезичния свят систематизиране и съпоставяне на информация
-----------------------	--	--	---	---	--

<p>ГОВОРЕНЕ:</p>	<p><u>Учениците водят разговор на познати теми:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> В пряк контакт с един и повече събеседници <ul style="list-style-type: none"> изразяват мнения и чувства споделят преживявания изразяват съгласие/несъгласие изразяват желание да получат информация, предмети или услуги По телефона <ul style="list-style-type: none"> търсят и дават информация договарят съвместна дейност оставят съобщение на телефонен секретар Съобразяват речта си с комуникативната ситуация и регистъра на общуване <ul style="list-style-type: none"> използват подходящи езикови средства, произношение и интонация използват приемливи поведенчески модели прилагат компенсаторни стратегии за преодоляване на комуникативни проблеми 	<p><u>Учениците трябва да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Очаквани резултати <ol style="list-style-type: none"> <u>водят разговор</u> в пряк контакт и по телефона, разказват, описват <u>прилагат при говорене основни словесни действия</u> за: търсене/даване на информация; изразяване на желания, мнения, отношения, чувства, предложения, вероятни действия, условия, описание/ характеристика, сравнение <u>говорят на теми</u> (при възможност ориентирани към Ислания и страните на Латинска Америка): човек и околна среда, социални контакти, екология, наука и техника, култура, фолклор и традиции <u>общуват</u>, изпълнявайки ролята на събеседник, приятел, познат/непознат в разговор (и по телефона), частно лице в сферата на свободното време, клиент в сферата на услугите <u>прилагат при говорене лексико-понятийни структури</u> за: повторение, продължителност, развитие, връзки и отношения във времето, движение в пространството, количества и качествени характеристики и отношения <u>прилагат при говорене функционалните стойности на граматични категории и структури</u> за: организация във времето - глаголни времена (potencial simple, imperfecto de subjuntivo), едновременни, предходни и предстоящи действия (concordancia de los tiempos), основните произносителни и интонационни модели 	<p><u>Учениците овладяват нови граматични понятия:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Potencial simple Imperfecto de Subjuntivo Concordancia de los tiempos <p><u>Учениците овладяват нови езикови средства за изразяване на:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ideas/ opiniones/ conceptos posibilidad/ imposibilidad/ probabilidad anterioridad/ posterioridad/ simultaneidad condiciones reales, eventuales 	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> усвояват езика в сътрудничество помежду си и в атмосфера, стимулираща творческите им възможности работят индивидуално, по двойки и в групи общуват в ситуации близки до реалните общуват адекватно със средствата и по правилата на езика прилагат някои поведенчески модели, присъщи на носителите на езика съобразяват речта си с регистъра на общуване прилагат компенсаторни стратегии за преодоляване на комуникативни проблеми: 	<ol style="list-style-type: none"> История и цивилизация за: <ul style="list-style-type: none"> коментар и сравняване на факти и събития за испаноезичния свят Психология и логика за: <ul style="list-style-type: none"> изразяване на мнение/ коментар по някои социално - обществени проблеми (личност, етика, морал, ценности) Физика и астрономия за <ul style="list-style-type: none"> коментар на физически свойства и явления
-------------------------	--	---	--	---	--

<p>ПИСАНЕ:</p>	<p>Учениците пишат:</p> <ol style="list-style-type: none"> Бележки и съобщения <ul style="list-style-type: none"> подробен план по основното съдържание на прочетен текст записват в съкратен вид чужди изказвания Лични и читателски писма <ul style="list-style-type: none"> описват конкретни случки и преживявания изказват мнения и предпочитания отправят покани и предложения Лични документи <ul style="list-style-type: none"> потъпват формуляри и въпросници създават стандартен автобиографичен текст (<i>currículum vitae</i>) Използват езикови средства, съобразени с основните изисквания за писмено общуване на испански език <ul style="list-style-type: none"> служат си с правопис и пунктуация, съобразени с основните нормативни изисквания в испанския език прилагат необходимите текстови и логически връзки 	<p>Учениците трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> Очаквани резултати <ol style="list-style-type: none"> пишат: <u>план</u> на текст, <u>бележки</u>, <u>записки</u> при слушане на текст, <u>съобщения</u>, <u>картички</u>, <u>лични и читателски писма</u>, <u>потъпват формуляри</u>, <u>автобиография</u> прилагат при писане основни словесни действия за: търсене/даване на информация; изразяване на желания, мнения, отношения, чувства, предложения, вероятни действия, условия, описание/ характеристика, сравнение пишат на теми (при възможност ориентирани към Испания и страните на Латинска Америка): човек и околна среда, социални контакти, екология, наука и техника, култура, фолклор и традиции създават текстове, изпълнявайки ролята на адресант, партньор в писменото общуване с приятели, познати в сферата на свободното време и услугите прилагат при писане лексико-понятийни структури за: повторение, продължителност, развитие, връзки и отношения във времето, движение в пространството, количествени и качествени характеристики и отношения прилагат при писане функционалните стойности на граматични категории и структури за: организация във времето - глаголни времена (<i>potencial simple, imperfecto de subjuntivo</i>), едновременни, предходни и предстоящи действия (<i>concordancia de los tiempos</i>), основните правописни и пунктуационни норми и правила 	<p>Учениците овладяват нови граматични понятия:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Potencial simple</i> <i>Imperfecto de Subjuntivo</i> <i>Concordancia de los tiempos</i> <p>Учениците овладяват нови езикови средства за изразяване на::</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>ideas/ opiniones/ conceptos</i> <i>posibilidad/ imposibilidad/ probabilidad</i> <i>anterioridad/ posterioridad/ simultaneidad</i> <i>condiciones reales, eventuales</i> 	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> водят кореспонденция със свои връстници, носители на езика участват в проекти работят със справочни материали (речници, граматика, енциклопедии) съобразяват писмените текстове със социокултурните характеристики на езика, предназначението и адресата 	<ol style="list-style-type: none"> Химия и опазване на околната среда за: <ul style="list-style-type: none"> обсъждане на някои екологични проблеми Биология и здравно образование за: <ul style="list-style-type: none"> разговор/ обсъждане на здравословно състояние и здравни проблеми Информатика и информационни технологии за: <ul style="list-style-type: none"> работа с учебно-технически средства, аудио и видео техника, Интернет Музика за: <ul style="list-style-type: none"> обогатяване на музикалната култура Изобразително изкуство за <ul style="list-style-type: none"> запознаване/ представяне на известни художници и тяхното творчество
-----------------------	--	---	--	---	--

IX КЛАС, ВТОРИ ЧУЖД ЕЗИК – ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ПОДГОТОВКА

III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание (компоненти, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки)			
Колона 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
Ядра на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по компоненти	Основни нови понятия (по компоненти)	Контекст и дейности (за цялото ядро и/или за цялата програма)	Възможности за междупредметни връзки
ЯДРО 1: СЛУШАНЕ	<p><u>Учениците разбират:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Основната информация от кратки публицистични и художествени текстове с нормална скорост на говорене и стандартно произношение <ul style="list-style-type: none"> идентифицират вида на текста откриват ключовите думи и изрази определят основната идея В подробности кратки диалози в пряк контакт с един и повече събеседници, и по телефона по теми от ежедневието <ul style="list-style-type: none"> извличат интересуващата ги информация систематизират и свързват сведения и събития възстансвяват логическия ред в текста прилагат компенсаторни стратегии Конкретна информация от кратки съобщения <ul style="list-style-type: none"> подбират необходимата информация откриват и свързват значимите елементи 	<p><u>Учениците трябва да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Очаквани резултати <ol style="list-style-type: none"> <u>разпознават при слушане</u> разнообразни текстови разновидности: съобщения, песни, диалози (и по телефона), откъси от приказки, разкази <u>разбират при слушане</u> основни словесни действия за изразяване на: мнения, отношения, предложения, описание/ характеристика, сравнение <u>разбират при слушане</u> текстове на теми (ориентирани към испаноезичния свят): човек и околна среда, младежки проблеми, екология, прогрес и развитие, празници и традиции <u>разбират информация</u>, изпълнявайки ролята на слушател в: разговори, в сферата на масовата информация, свободното време и услугите <u>разбират при слушане</u> лексико-понятийни структури за: повторение, продължителност, развитие, връзки и отношения във времето, движение в пространството, количествени и качествени характеристики и отношения <u>разбират при слушане</u> функционалните стойности на граматични категории и структури за: организация във времето - глаголни времена (presente de subjuntivo, potencial simple), едновременни, предходни и предстоящи действия (concordancia de los tiempos) 	<p><u>Учениците овладяват нови граматични понятия:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Presente de Subjuntivo Potencial simple, Concordancia de los tiempos <p><u>Учениците овладяват нови езикови средства за разбиране на:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> anterioridad/ posterioridad/ simultaneidad deseos, intenciones condiciones reales 	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> слушат автентични материали на испански език работят с разнообразни текстови разновидности от различни информационни източници прилагат учебно-технически средства работят индивидуално, по двойки и в групи прилагат техники и стратегии за слушане 	<p><u>Учениците прилагат знанията и уменията си по:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Български език и литература за: <ul style="list-style-type: none"> разпознаване и прилагане на граматичните категории общуване в комуникативни ситуации разказване - наративен текст организация във времето (глаголни времена, съгласуване) обогатяване на информацията за национална идентичност, фолклор, обичаи, традиции

ЯДРО 2: ЧЕТЕНЕ	<p>Учениците разбират:</p> <ol style="list-style-type: none"> Основната информация от кратки публицистични, художествени и научно-популярни текстове на подходящи за възрастта теми и стандартен език <ul style="list-style-type: none"> идентифицират източника и вида на текста откриват ключовите думи и изрази определят основната идея проследяват сюжетната линия разграничават персонажите - главни герои В подробности съобщения, указания, кратки лични писма и картички <ul style="list-style-type: none"> систематизират и свързват информация за събития, лица и предмети, място на действие проследяват в логическа и хронологична последователност събитията определят някои основни социокултурни особености в различните текстови разновидности Конкретна информация в справочни материали, програми, прогнози <ul style="list-style-type: none"> подбират необходимата информация откриват и свързват значимите елементи 	<p>Учениците трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> Очаквани резултати <ol style="list-style-type: none"> <u>разпознават</u> при четене разнообразни текстови разновидности: кратки литературни произведения (или откъси), комикси, карикатури, надписи, съобщения, програми, прогнози за времето, указания, рецепти, меңюта, картички, писма, кратка автобиография <u>разбират при четене</u> основни словесни действия за: разказване, описание, характеристика; за изразяване на: условие, мнение, предложение, благодарност, поздравление, пожелание <u>разбират при четене</u> информация от текстове на теми (ориентирани към испаноезичния свят): човек и школна среда, младежки проблеми, екология, прогрес и развитие, празници и традиции <u>разбират информация</u>, изпълнявайки ролята на читател: в личния живот, в сферата на масовата информация, свободното време и услугите <u>разбират при четене</u> лексико-понятийни структури за: повторение, продължителност, развитие, връзки и отношения във времето, движение в пространството, количествени и качествени характеристики и отношения <u>разбират при четене</u> функционалните стойности на граматични категории и структури за: организация във времето - глаголни времена (presente de subjuntivo, potencial simple), едновременни, предходни и предстоящи действия (concordancia de los tiempos) 	<p>Учениците овладяват нови граматични понятия:</p> <ul style="list-style-type: none"> Presente de Subjuntivo Potencial simple, Concordancia de los tiempos <p>Учениците овладяват нови езикови средства за разбиране на:</p> <ul style="list-style-type: none"> anterioridad/ posterioridad/ simultaneidad deseos, intenciones condiciones reales 	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> четат автентични материали на испански език работят с разнообразни текстови разновидности от различни информационни източници (списания, вестници, книги) прилагат учебно-технически средства работят индивидуално, по двойки и в групи работят със справочни материали (речници, граматика) прилагат техники и стратегии за четене разпознават някои основни социокултурни особености в текстовите разновидности 	<ol style="list-style-type: none"> Първи чужд език за: <ul style="list-style-type: none"> обогащаване на езиковата култура прилагане на компенсаторни стратегии Математика за: <ul style="list-style-type: none"> сравняване на стойности логически разсъждения и изводи География и икономика за: <ul style="list-style-type: none"> обмен на информация История и цивилизация за: <ul style="list-style-type: none"> описание на факти и събития Психология и логика за: <ul style="list-style-type: none"> изразяване на мнение по някои проблеми на личността (етика, морал, ценности)
---------------------------	---	---	--	---	---

<p>ЯДРО 3: ГОВОРЕНЕ</p>	<p><u>Учениците водят кратък разговор на познати теми:</u></p> <p>1. В пряк контакт с един и повече събеседници</p> <ul style="list-style-type: none"> • обменят конкретна информация • разказват случки и събития от миналото и настоящето • изказват мнения • споделят намерения за бъдещето • изразяват желание да получат информация, предмети или услуги <p>2. По телефона</p> <ul style="list-style-type: none"> • търсят и дават информация от личен характер • изразяват съгласие/несъгласие • оставят съобщение на телефонен секретар <p>3. Съобразяват речта си с комуникативната ситуация и регистъра на общуване</p> <ul style="list-style-type: none"> • използват прости езикови средства, произношение и интонация близки до чуждоезиковите модели • използват приемливи поведенчески модели • прилагат компенсаторни стратегии за преодоляване на комуникативни проблеми 	<p><u>Учениците трябва да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Очаквани резултати <p>1. водят разговор в пряк контакт и по телефона, разказват, описват</p> <p>2. прилагат при говорене основни словесни действия за: търсене/даване на информация; изразяване на желания, мнения, предложения, условия, описание/ характеристика</p> <p>3. говорят на теми (ориентирани към испаноезичния свят): човек и околна среда, младежки проблеми, екология, прогрес и развитие, празници и традиции</p> <p>4. общуват, изпълнявайки ролята на събеседник в разговор (и по телефона), приятел, познат в личния живот и свободното време, клиент в сферата на услугите</p> <p>5. прилагат при говорене лексико-понятни структури за: повторение, продължителност, развитие, връзки и отношения във времето, движение в пространството, количествени и качествени характеристики и отношения</p> <p>6. прилагат при говорене функционалните стойности на граматични категории и структури за: организация във времето - глагелни времена (presente de subjuntivo, potencial simple), едновременни, предходни и предстоящи действия (concordancia de los tiempos)</p>	<p><u>Учениците овладяват нови граматични понятия:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Presente de Subjuntivo • Potencial simple, • Concordancia de los tiempos <p><u>Учениците овладяват нови езикови средства за изразяване на:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • anterioridad/ posterioridad/ simultaneidad • deseos, intenciones • condiciones reales 	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • усвояват езика в сътрудничество помежду си и в атмосфера, стимулираща творческите им възможности • работят индивидуално, по двойки и в групи • общуват в ситуации близки до реалните • общуват адекватно със средствата и по правилата на езика • прилагат някои поведенчески модели, присъщи на носителите на езика • съобразяват речта си с регистъра на общуване • прилагат компенсаторни стратегии за преодоляване на комуникативни проблеми 	<p>7. Физика и астрономия за</p> <ul style="list-style-type: none"> • коментар на физически свойства и явления <p>8. Химия и опазване на околната среда за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • представяне на някои екологични проблеми <p>9. Биология и здравно образование за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • разговор по някои здравни проблеми
------------------------------------	--	---	---	--	--

<p>ЯДРО 4: ПИСАНЕ</p>	<p>Учениците пишат:</p> <ol style="list-style-type: none"> Бележки и съобщения <ul style="list-style-type: none"> план по основното съдържание на прочетен текст лични съобщения, свързани с непосредствените им потребности Лични писма и картички <ul style="list-style-type: none"> описват конкретни случки и преживявания изказват благодарност, поздравления, пожелания Лични документи <ul style="list-style-type: none"> попълват формуляри и въпросници Използват прости езикови средства, съобразени с основните изисквания за писмено общуване на испански език <ul style="list-style-type: none"> служат си с правопис и пунктуация, съобразени с основните нормативни изисквания в испанския език прилагат необходимите текстови и логически връзки 	<p>Учениците трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> Очаквани резултати <ol style="list-style-type: none"> пишат: план на текст, бележки, съобщения, картички, кратки лични писма, попълват формуляри, разказват, описват прилагат при писане основни словесни действия за: търсене/даване на информация; изразяване на желаниа, мнения, предложения, условия, описание/ характеристика пишат на теми (ориентирани към испаноезичния свят): човек и околна среда, младежки проблеми, екология, прогрес и развитие, празници и традиции създават текстове, изпълнявайки ролята на адресант, партньор в писменото общуване с приятели, познати в сферата на свободното време прилагат при писане лексико-понятийни структури за: повторение, продължителност, развитие, връзки и отношения във времето, движение в пространството, количествени и качествени характеристики и отношения прилагат при писане функционалните стойности на граматични категории и структури за: организация във времето - глаголни времена (presente de subjuntivo, potencial simple), едновременни, предходни и предстоящи действия (concordancia de los tiempos) 	<p>Учениците овладяват нови граматични понятия:</p> <ul style="list-style-type: none"> Presente de Subjuntivo Potencial simple, Concordancia de los tiempos <p>Учениците овладяват нови езикови средства за изразяване на:</p> <ul style="list-style-type: none"> anterioridad/ posterioridad/ simultaneidad deseos, intenciones condiciones reales 	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> водят кореспонденция със свои връстници, носители на езика работят със справочни материали (речници, граматика) съобразяват писмените текстове с някои основни социкултурни характеристики на езика, предназначението и адресата 	<ol style="list-style-type: none"> Информатика и информационни технологии за: <ul style="list-style-type: none"> работа с учебно-технически средства, аудио и видео техника Музика за: <ul style="list-style-type: none"> обогатяване на музикалната култура Изобразително изкуство за <ul style="list-style-type: none"> запознаване с известни художници и тяхното творчество
----------------------------------	--	--	---	--	--

IX КЛАС, ПЪРВИ ЧУЖД ЕЗИК – ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА

III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание (компоненти, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки)			
Колона 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
Ядра на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по компоненти	Основни нови понятия (по компоненти)	Контекст и дейности (за цялото ядро и/или за цялата програма)	Възможности за междупредметни връзки
ЯДРО 1:	<u>Учениците разбират:</u>	<u>Учениците трябва да:</u>	<u>Учениците овладяват нови граматични понятия:</u>	<u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u>	<u>Учениците прилагат знанията и уменията си по:</u>
СЛУШАНЕ:	<p>1. Основната информация в изказвания, аргументирани коментари и дискусии</p> <ul style="list-style-type: none"> • идентифицират текстската разновидност • откриват ключовите думи и изрази, • проследяват основните аргументи • анализират • разграничават значимата информация <p>2. Разбират в подробности разговори и изказвания в пряк контакт и по телефона, информацията от специализирани текстове по предмети, изучавани на испански език</p> <ul style="list-style-type: none"> • разграничават значимите факти и аргументи • систематизират информацията • проследяват логическата последователност в изказването • прилагат компенсаторни стратегии • различават някои характеристики на невербалното поведение на говорещия <p>3. Разбират конкретна информация от текстове на стандартен език</p> <ul style="list-style-type: none"> • подбират необходимата информация • откриват и свързват значимите елементи 	<p>1. <u>разпознават при слушане</u> разнообразни текстови разновидности: новини, репортажи, интервюта, съобщения, бюлетини, програми, песни, разговори (и по телефона), приказки, откъси от разкази, радио и телевизионни предавания, научнопопулярни предавания, специализирани текстове с позната тематика, коментари, дискусии, филми</p> <p>2. <u>разпознават при слушане</u> основни словесни действия за: анализ, характеристика, сравнение оценка, обобщение; изразяване на аргументирани предложения, мнения, отношения; чувства; вероятни действия, предположения</p> <p>3. <u>разбират при слушане</u> информацията от текстове на теми (ориентирани към България, Испания и страните на Латинска Америка): човек и околна среда, личностни взаимоотношения, социални контакти, пътуване, екология, наука и техника, образование и професионални интереси, култура, фолклор и традиции, гестафски открития, Европа и Новият свят</p> <p>4. <u>разбират информация</u>, изпълнявайки ролята на слушател: в сферата на масовата информация, в разговор (и по телефона), частно лице в сферата на свободното време, клиент в сферата на услугите</p> <p>5. <u>разбират при слушане</u> лексико-понятийни структури за: пространствено-времени връзки и отношения - ситуиране в пространството, развитие във времето; взаимосвързка и взаимоотношения; контрастивни отношения; логически връзки и отношения, персонална оценка</p>	<p><u>Учениците овладяват нови граматични понятия:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Discurso referido (plan presente/ pasado) <p><u>Учениците овладяват нови езикови средства за разбиране на:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • ideas/ opiniones/ conceptos • opiniones/ propuestas/ comentarios argumentados • discusiones, razonamientos, defensa de las opiniones • aprobación/ desaprobación • intenciones, suposiciones • relaciones contrastivas • condiciones reales/irreales 	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • слушат автентични материали на испански език • работят с разнообразни текстови разновидности от различни информационни източници • прилагат учебно-технически средства • работят индивидуално, по двойки и в групи • прилагат техники и стратегии за слушане 	<p>1. Български език и литература за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • разпознаване и прилагане на граматичните категории и структури • разпознаване на текстовите разновидности, литературните жанрове и видове • реализиране на комуникативните намерения в устна и писмена форма в съответствие със ситуацията и регистъра на общуване • анализиране, обобщаване, аргументиране • организация във времето (глаголни времена, съгласуване) • обогатяване на информацията за национална идентичност.

		<p>6. разбират при слушане граматични структури за: организация във времето (repaso de los tiempos verbales), discurso referido (concordancia de los tiempos), сложни подчинителни връзки и отношения, условности, реални/нереални действия и условия (Indicativo/ Subjuntivo en casos específicos)</p>			<p>фолклор, обичаи, традиции</p> <p>2. Втори чужд език за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • обогатяване на езиковата култура • прилагане на стратегии за учене на чужд език <p>3. Математика за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • сравняване на стойности • логически разсъждения и изводи <p>4. География и икономика за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • обмен/ разширяване/ коментар на информацията за испаноезичния свят <p>5. История и цивилизация за</p> <ul style="list-style-type: none"> • сравняване, обсъждане, коментар на факти и събития • обогатяване на информацията за испаноезичния свят • разширяване на информацията за европейска интеграция и международно сътрудничество <p>6. Психология и</p>
<p>ЯДРО 2:</p> <p>ЧЕТЕНЕ</p>	<p>Учениците разбират:</p> <p>1. Основната информация от публицистични, научнопопулярни и художествени текстове</p> <ul style="list-style-type: none"> • идентифицират вида на текста и неговия източник • откриват ключовите думи и изрази • проследяват основните аргументи • съпоставят, анализират • определят основната идея • проследяват сюжетната линия и основните моменти • разграничават персонажите - главни герои <p>2. В подробности информацията от лични и официални писма, картички, текстове от вестници и списания, научнопопулярни статии, специализирани текстове по предмети, изучавани на езика, художествени произведения с достъпна тематика</p> <ul style="list-style-type: none"> • извличат сведения, мнения, коментари в текста и систематизират информацията • проследяват в логическа и хронологична последователност • систематизират основните мотиви и аргументи • съпоставят, анализират, обобщават • определят социокултурните особености в различните текстови разновидности <p>3. Конкретната информация в публицистични, научнопопулярни и художествени текстове</p>	<p>Учениците трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Очаквани резултати <p>1. разпознават при четене разнообразни текстови разновидности: лични и официални писма, картички, новини, репортажи, интервюта, съобщения, указания, бюлетени, статии, специализирани текстове, рубрики/публикации в печата, рекламни и справочни материали, приказки, разкази, биографии</p> <p>2. разбират при четене основни словесни действия за: анализ, характеристика, сравнение коментар и оценка, обобщение; изразяване на аргументирани предложения, мнения, отношения; чувства; вероятни действия, предположения</p> <p>3. разбират при четене информацията от текстове на теми (ориентирани към България, Испания и страните на Латинска Америка): човек и околна среда, личностни взаимоотношения, социални контакти, пътуване, екология, наука и техника, образование и професионални интереси, култура, фолклор и традиции, географски открития, Европа и Новият свят</p> <p>4. разбират информация, изпълнявайки ролята на читател: в личния живот, в сферата на масовата информация, свободното време, услугите</p> <p>5. разбират при четене лексико-понятни структури за: пространствено-времеви връзки и отношения - ситуиране в пространството, развитие във времето; взаимовръзка и взаимоотношения; контрастни отношения; логически връзки и отношения, персонална оценка</p> <p>6. разбират при четене граматични структури за: организация във времето (repaso de los tiempos verbales), discurso</p>	<p>Учениците овладяват нови граматични понятия:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Discurso referido (plan presente/ pasado) <p>Учениците овладяват нови езикови средства за разбиране на:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ideas/ opiniones/ conceptos • opiniones/ propuestas/ comentarios argumentados • discusiones, razonamientos, defensa de las opiniones • aprobación/ desaprobación • intenciones, suposiciones • relaciones contrastivas • condiciones reales/irreales 	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • четат автентични материали на испански език • работят с разнообразни текстови разновидности от различни информационни източници (списания, книги) • прилагат учебно-технически средства, Интернет • работят индивидуално, по двойки и в групи • участват в проекти • работят със справочни материали • прилагат техники и стратегии за четене • разпознават социокултурните особености в текстовите разновидности 	

	<ul style="list-style-type: none"> • подбират необходимата информация • откриват и свързват значимите елементи 	<p>referido (concordancia de los tiempos), сложни подчинителни връзки и отношения, условности, реални/нереални действия и условия (Indicativo/ Subjuntivo en casos específicos)</p>			<ul style="list-style-type: none"> • логика за: изразяване на аргументирано мнение/ • дискутиране по актуални обществено-значими проблеми (личност, етика морал, ценности) Химия и опазване на околната среда за: • обсъждане на някои екологични проблеми 8. Физика и астрономия за • коментар на физически свойства и явления 9. Биология и здравно образование за: • разговор/ обсъждане на здравословно състояние и здравни проблеми 10. Информатика и информационни технологии за: • работа с учебно-технически средства, аудио и видео техника
<p>ЯДРО 3: ГОВОРЕНЕ</p>	<p><u>Учениците водят разговор по теми от ежедневието:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. В пряк контакт с един и повече събеседници, познати и непознати, участват в дискусия <ul style="list-style-type: none"> • търсят/дават информация • участват в дискусия като изразяват аргументирани мнения и предлагат решения, убеждават, проявяват толерантност • подготвят самостоятелни разширени изказвания, в които коментират информация от различни източници, обобщават, правят изводи 2. По телефона <ul style="list-style-type: none"> • споделят/коментират случки и събития • изразяват отношение към преживяванията и тревогите на събеседника • договарят съвместна дейност • оставят съобщение на телефонен секретар 3. Съобразяват речта си с нормите и правилата на испанския език, със ситуацията и регистъра на общуване <ul style="list-style-type: none"> • подбират подходящи изразни средства • служат си с произношение и интонация в нормите на езика • използват речево поведение адекватно на комуникативната ситуация • прилагат умения за включване в разговор и неговото поддържане • прилагат компенсаторни стратегии за преодоляване на комуникативни проблеми 	<p><u>Учениците трябва да:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. водят разговор (личен и официален) в пряк контакт и по телефона, коментират и дискутират по достъпни за тях проблеми и теми, правят разширено аргументирано изказване 2. прилагат при говорене основни словесни действия за: анализ, характеристика, сравнение, оценка, коментар, обобщение; убеждаване, изразяване/отстояване на аргументирани мнения, вероятни/предполагаеми действия 3. говорят на теми (ориентирани към България, Испания и страните на Латинска Америка): човек и околна среда, личностни взаимоотношения, социални контакти, пътуване, екология, наука и техника, образование и професионални интереси, култура, фолклор и традиции, географски открития, Еврoпа и Нoвият свят 4. общуват, изпълнявайки ролята на събеседник: з лични и официални разговори (и по телефона), в сферата на свободното време и услугите 5. прилагат при говорене лексико-понятийни структури за: пространствено-времеви връзки и отношения - ситуирани в пространството, развитие във времето: взаимовръзка и взаимоотношения; контрастивни отношения: логически връзки и отношения, персонална оценка 6. прилагат при говорене граматични структури за: организация във времето (repaso de los tiempos verbales), discurso referido (concordancia de los tiempos), сложни подчинителни връзки и отношения, условности, реални/нереални действия и условия (Indicativo/ Subjuntivo en casos específicos) 	<p><u>Учениците овладяват нови граматични понятия:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Discurso referido (plan presente/ pasado) <p><u>Учениците овладяват нови езикови средства за изразяване на:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • ideas/ opiniones/ conceptos • opiniones/ propuestas/ comentarios argumentados • discusiones, razonamientos, defensa de las opiniones • aprobación/ desaprobación • intenciones, suposiciones • relaciones contrastivas • condiciones reales/irreales 	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • усвояват езика в сътрудничество помежду си и в атмосфера, стимулираща творческите им възможности • работят индивидуално, по двойки и в групи • общуват в ситуации близки до реалните • общуват адекватно със средствата и по правилата на езика • изразяват и отстояват собствено мнение • прилагат някои поведенчески модели, присъщи на носителите на езика • съобразяват речта си с регистъра на общуване • прилагат техники за самоконтрол и самооценка • прилагат компенсаторни стратегии за преодоляване на комуникативни проблеми 	

<p>ЯДРО 4: ПИСАНЕ</p>	<p>Учениците пишат:</p> <ol style="list-style-type: none"> Бележки/анотации, съобщения <ul style="list-style-type: none"> съставят подробен план на прочетен текст записват в съкратен вид чужди изказвания пишат лично съобщение Лични и официални писма по проблеми, които пряко ги засягат <ul style="list-style-type: none"> излагат позицията си изразяват аргументирани мнения и предпочитания отправят предложения, убеждават Лични документи <ul style="list-style-type: none"> попълват формуляри пишат автобиография (<i>currículum vitae</i>) Есе, резюме <ul style="list-style-type: none"> позовават се на факти систематизират/ синтезират, предават обективно съдържанието изразяват аргументирано мнение обобщават, правят изводи Съобразяват писмените изложения с комуникативните си намерения и предполагаемия читател <ul style="list-style-type: none"> използват подходящи за писменото общуване езикови средства прилагат подходящи текстове и логически връзки служат си с правопис, пунктуация и графично оформление, които съответстват на чуждоезиковите норми 	<p>Учениците трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> Очаквани резултати <ol style="list-style-type: none"> пишат лични и официални писма, картички, всдят бележки, оставят съобщения, попълват документи, пишат есе, резюме, анотация прилагат при писане основни словесни действия за: анализ, характеристика, сравнение, оценка, коментар, обобщение; убеждаване, изразяване/отстояване на аргументирани мнения, вероятни/предполагаеми действия, отправяне на предложения и искани пишат на теми (ориентирани към България, Испания и страните на Латинска Америка): човек и социална среда, личностни взаимоотношения, социални контакти, пътуване, екология, наука и техника, образование и професионални интереси, култура, фолклор и традиции, географски открития, Европа и Новият свят създават текстове, изпълнявайки ролята на адресант, партньор в писменото общуване като частно лице в сферата на свободното време, клиент в сферата на услугите прилагат при писане лексико-понятийни структури за: пространствено-времеви връзки и отношения - ситуиране в пространството, развитие във времето; взаимовръзка и взаимоотношения; контрастивни отношения; логически връзки и отношения, персонална оценка прилагат при писане граматични структури за: организация във времето (<i>repaso de los tiempos verbales</i>), <i>discurso referido</i> (<i>concordancia de los tiempos</i>), сложни подчинителни връзки и отношения, условности, реални/иреални действия и условия (<i>Indicativo/ Subjuntivo en casos específicos</i>) 	<p>Учениците овладяват нови граматични понятия:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Discurso referido</i> (<i>plan presente/ pasado</i>) <p>Учениците овладяват нови езикови средства за изразяване на:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>ideas/ opiniones/ conceptos</i> <i>opiniones/ propuestas/ comentarios argumentados</i> <i>discusiones, razonamientos, defensa de las opiniones</i> <i>aprobación/ desaprobación</i> <i>intenciones, suposiciones</i> <i>relaciones contrastivas</i> <i>condiciones reales/irreales</i> 	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> водят кореспонденция със свои връстници, носители на езика работят индивидуално, по двойки и в групи участват в проекти работят със справочни материали прилагат техники за самоконтрол и самооценка съобразяват писмените текстове със социокултурните характеристики на езика, предназначението и адресата 	<ol style="list-style-type: none"> Музика за: <ul style="list-style-type: none"> обогатяване на музикалната култура Изобразително изкуство за <ul style="list-style-type: none"> запознаване/ представяне на известни художници и тяхното творчество
---	--	--	--	---	--

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО ИСПАНСКИ ЕЗИК – IX КЛАС, ВТОРИ ЧУЖД ЕЗИК – ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА

МИНИМАЛЕН ХОРАРИУМ – 144 ЧАСА

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА.

Настоящата учебна програма следва единната обща философия на програмите по различните учебни предмети. Съгласно целите на рамковите изисквания на МОН за разработване на учебни програми в съответствие с ДООИ за УС, тя гарантира стабилността и последователността при прилагането на междупредметните връзки по класове. Съобразена е с разработените и утвърдени на 18.05.2000 г. ДООИ по чужди езици за гимназиален етап.

Учебната програма съдържа следните раздели:

- I. Общо представяне
- II. Цели на обучението по испански език
- III. Очаквани резултати от обучението
- IV. Учебно съдържание
- V. Специфични методи и форми за оценяване на постиженията на ученика
- VI. Методически указания по прилагане на учебната програма.

Учебното съдържание е разпределено по компоненти, понятия и дейности, в съответствие с целите (очаквани резултати на ниво учебна програма), дефинирани поотделно за четирите езикови дейности – слушане, четене, говорене и писане. Предложените възможности за междупредметните връзки се отнасят за учебното съдържание като цяло, без да са съотнесени с всяка една дейност поотделно.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ИСПАНСКИ КАТО ВТОРИ ЧУЖД ЕЗИК В IX КЛАС – ГИМНАЗИАЛЕН ЕТАП.

Обучението по испански език в IX клас е начален етап в усвояването на испански като втори чужд език в профилираните гимназии и паралелките с интензивно изучаване на чужд език. Осъществява се в рамките на предвидените 144 учебни часа. Ориентирано е към реализиране целите, представени във ДООИ за УС за втори чужд език за гимназиалната степен. Има за задача да подготви учениците за общуване с хора, принадлежащи към испаноезичните културни общности, в ситуации надхвърлящи рамките на родноезиковата среда; да ги научи да търсят, откриват и разбират информация от източници на испански език; да повиши тяхната езикова култура; да изгради у тях умения за по-нататъшно самостоятелно изучаване и усъвършенстване на владенето на езика. В процеса на чуждоезиковото общуване ученикът се научава да работи самостоятелно и в сътрудничество; да подхожда критично към ситуации и проблеми; да прилага творчески решения; да проявява разбиране и съпричастност; да разбира ролята на езика като средство за общуване между хора и народи; да проявява усет и толерантност към културни различия и да уважава правото им на съществуване в общия стремеж към обединена Европа.

Постигането на крайните цели в обучението по испански като втори чужд език за IX клас е равнозначно на формирани комуникативни умения за слушане, четене, говорене и писане, подробно описани в *Колоната 2 – Очаквани резултати на ниво учебна програма.*

III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание (компоненти, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки)			
Колона 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
Ядра на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по компоненти	Основни нови понятия (по компоненти)	Контекст и дейности (за цялото ядро и/или за цялата програма)	Възможности за междупредметни връзки
ЯДРО 1: СЛУШАНЕ	<p><u>Учениците разбират:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Основната информация от кратки изказвания с нормална скорост на говорене и стандартно произношение <ul style="list-style-type: none"> идентифицират вида на текста откриват ключовите думи и изрази определят основната идея В подробности кратки диалози в пряк контакт с един и повече събеседници по теми от ежедневието <ul style="list-style-type: none"> извличат интересувашата ги информация систематизират и свързват сведения и събития възстановяват логическия ред в текста прилагат компенсаторни стратегии 	<p><u>Учениците трябва да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Очакван резултат 1 <u>разпознават при слушане</u> разнообразни текстови разновидности: съобщения, песни, диалози, откъси от приказки, разкази Очакван резултат 2 <u>разбират при слушане</u> основни словесни действия за: търсене/даване на информация, описание, характеристика, сравнение, оценка, коментар, обобщение: споделяне на случки и преживявания, планове и проекти за бъдещето, изразяване на молба, желания, предложения, мнения, благодарност, поздравление, пожелание Очакван резултат 3 <u>разбират при слушане</u> текстове на теми (ориентирани към испаноезичния свят): дом и семейство, хранене и здраве, облекло и мода, образование и професии, празници и обичаи, свободно време и спорт, човек и околна среда, младите хора и съвременният свят Очакван резултат 4 <u>разбират информация</u> изпълнявайки ролята на слушател в: разговори, сферата на масовата информация, свободното време и услугите Очакван резултат 5 <u>разбират при слушане</u> лексико-понятийни структури за: лични данни; външност, облекло, здравословно състояние, училище, класна стая, учебни принадлежности и 	<p><u>Учениците овладяват нови граматични понятия:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Fonética (modelos fonológicos – articulación) sonido, acento/ acentuación, entonación Gramática <ul style="list-style-type: none"> Formas personales (infinitivo, gerundio, participio) Perífrasis verbales Indicativo Imperativo Concordancia de los tiempos <p><u>Учениците овладяват нови езикови средства за разбиране на:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> saludos/ despedidas presentación, descripción (personas y objetos) numerales deseos y gustos opiniones/ 	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> слушат автентични материали на испански език работят с разнообразни текстови разновидности от различни информационни източници прилагат учебно-технически средства работят индивидуално, по двойки и в групи прилагат техники и стратегии за слушане 	<p><u>Учениците прилагат знанията и уменията си по:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Български език и литература за: <ul style="list-style-type: none"> разпознаване и прилагане на граматичните категории общуване в комуникативни ситуации разказване – наративен текст организация във времето (глаголни времена, съгласуване) обогаляване на информацията за

	<p>3. Конкретна информация от кратки съобщения, от радио и телевизионни предавания</p> <ul style="list-style-type: none"> • подбират необходимата информация • откриват и свързват значимите елементи 	<p>материали, професии, свободно време (празници, пътуване, ваканция), пазаруване (магазини, стоки, услуги), животински и растителен свят; повторение, продължителност, развитие, връзки и отношения във времето, движение в пространството, количествени и качествени характеристики и отношения</p> <ul style="list-style-type: none"> • Очакван резултат 6 <i>разбират при слушане</i> функционалните стойности на граматични категории и структури: съществителни, прилагателни имена, наречия (grados de comparación), местоимения, предлози, съюзи, глагол, глаголни времена: Indicativo – plan presente; Imperativo; formas no personales (infinitivo, gerundio, participio); едновременни, предходни и предстоящи действия (concordancia de los tiempos); произносителни и интонационни норми и правила 	<p>propuestas</p> <ul style="list-style-type: none"> • acuerdo/ desacuerdo • petición, felicitación, agradecimiento • anterioridad/ posterioridad/ simultaneidad • condiciones reales 	<p>стратегии за слушане</p>	<p>национална идентичност, фолклор, обичаи, традиции</p>
<p>ЯДРО 2: ЧЕТЕНЕ</p>	<p>Учениците разбират:</p> <p>1. Основната информация от кратки публицистични и художествени текстове на подходящи за възрастта теми и стандартен език</p> <ul style="list-style-type: none"> • идентифицират източника и вида на текста • откриват ключовите думи и изрази • определят основната идея • разграничават персонажите – главни герои 	<p>Учениците трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Очакван резултат 1 <i>разпознават при четене</i> разнообразни текстови разновидности: кратки литературни произведения (или откъси), комикси, карикатури, надписи, съобщения, указания, рецепти, картички, писма, кратка автобиография • Очакван резултат 2 <i>разбират при четене</i> основни словесни действия за: търсене/даване на информация, описание, характеристика, сравнение, оценка, коментар, обобщение; споделяне на случки и преживявания, планове и проекти за бъдещето, изразяване на молба, желания, предложения, мнения, благодарност, поздравление, 	<p>Учениците овладяват нови граматични понятия:</p> <p>1. Fonética (modelos fonológicos – articulación) sonido, acento/ acentuación, entonación</p> <p>2: Gramática</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formas no personales (infinitivo, gerundio, participio) • Perífrasis verbales • Indicativo • Imperativo 	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • четат автентични материали на испански език • работят с разнообразни текстови разновидности от различни информационни източници (списания, вестници, книги) 	<p>2. Първи чужд език за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • обогатяване на езиковата култура • прилагане на компенсаторни стратегии <p>3. Математика за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • сравняване на стойности • логически

	<p>2. В подробности съобщения, указания, кратки лични писма и картички</p> <ul style="list-style-type: none"> • систематизират и свързват информация за събития, лица и предмети, място на действие • проследяват в логическа и хронологична последователност събитията • определят някои основни социокултурни особености в различните текстови разновидности <p>3. Конкретна информация в справочни материали</p> <ul style="list-style-type: none"> • подбират необходимата информация • откриват и свързват значимите елементи 	<p>пожелание</p> <ul style="list-style-type: none"> • Очакван резултат 3 <u>разбират при четене</u> информация от текстове на теми (ориентирани към испаноезичния свят): дом и семейство, хранене и здраве, облекло и мода, образование и професии, празници и обичаи, свободно време и спорт, човек и околна среда, младите хора и съвременният свят • Очакван резултат 4 <u>разбират информация</u> изпълнявайки ролята на читател: в личния живот, в сферата на масовата информация, свободното време и услугите • Очакван резултат 5 <u>разбират при четене лексико-понятийни структури</u> за: лични данни; външност, облекло, здравословно състояние, училище, класна стая, учебни принадлежности и материали, професии, свободно време (празници, пътуване, ваканция), магазини, стоки, животински и растителен свят; повторение, продължителност, развитие, връзки и отношения във времето, движение в пространството, количествени и качествени характеристики и отношения • Очакван резултат 6 <u>разбират при четене</u> функционалните стойности на граматични категории и структури: съществителни, прилагателни имена, наречия (grados de comparación), местоимения, предлози, съюзи, глагол, глаголни времена: Indicativo – plan presente; Imperativo; formas no personales (infinitivo, gerundio, participio); едновременни, предходни и предстоящи действия (concordancia de los tiempos); правописни и 	<ul style="list-style-type: none"> • Concordancia de los tiempos <p><u>Учениците овладяват нови езикови средства за разбиране на:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • saludos/ despedidas • presentación, descripción (personas y objetos) • numerales • deseos y gustos • opiniones/ propuestas • acuerdo/ desacuerdo • petición, felicitación, agradecimiento • anterioridad/ posterioridad/ simultaneidad • condiciones reales 	<ul style="list-style-type: none"> • прилагат учебно-технически средства • работят индивидуално, по двойки и в групи • работят със справочни материали (речници, граматика) (речници, граматика) • прилагат техники и стратегии за четене • разпознават някои основни социокултурни особености в текстовите разновидности 	<p>разсъждения и изводи</p> <p>4. География и икономика за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • обмен на информация <p>5. История и цивилизация за</p> <ul style="list-style-type: none"> • описание на факти и събития <p>6. Психология и логика за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • изразяване на мнение по някои проблеми на личност (етика, морал, ценности) <p>7. Физика и астрономия за</p> <ul style="list-style-type: none"> • коментар на физически свойства и явления
--	---	--	--	--	---

<p>ЯДРО 3: ГОВОРЕНЕ</p>	<p><u>Учениците водят кратък разговор на познати теми:</u></p> <p>1. В пряк контакт с един и повече събеседници</p> <ul style="list-style-type: none"> • търсят и дават информация от личен характер • изразяват желание да получат предмети или услуги • изразяват съгласие/несъгласие • разказват случки и събития от миналото и настоящето • изказват мнения • споделят намерения за бъдещето <p>2. Съобразяват речта си с комуникативната ситуация и регистъра на общуване</p> <ul style="list-style-type: none"> • използват прости езикови средства, произношение и интонация, близки до чуждоезиковите модели • използват приемливи поведенчески модели • прилагат компенсаторни 	<p>пунктуационни норми и правила, графично оформление</p> <p><u>Учениците трябва да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Очакван резултат 1 <u>водят разговор</u> в пряк контакт, разказват, описват • Очакван резултат 2 <u>прилагат при говорене основни словесни действия</u> за: търсене/даване на информация, описание, характеристика, сравнение, оценка; споделяне на случки и преживявания, планове и проекти за бъдещето, изразяване на молба, желания, предложения, мнения, благодарност, поздравление, пожелание • Очакван резултат 3 <u>говорят на теми</u> (ориентирани към испаноезичния свят): дом и семейство, хранене и здраве, облекло и мода, образование и професии, празници и обичаи, свободно време и спорт, човек и околна среда, младите хора и съвременният свят • Очакван резултат 4 <u>общуват</u>, изпълнявайки ролята на събеседник в разговор с приятел, познат в личния живот и свободното време, клиент в сферата на услугите • Очакван резултат 5 <u>прилагат при говорене лексико-понятни структури</u> за: лични данни: външност, облекло, здравословно състояние, училище, класна стая, учебни принадлежности и материали, професии, свободно време (празници, пътуване, ваканция), пазаруване (магазини, стоки, услуги), животински и растителен свят; повторение, продължителност, развитие, връзки и отношения във времето, движение в пространството, количествени и качествени 	<p><u>Учениците овладяват нови граматични понятия:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fonética (modelos fonológicos – articulación) sonido, acento/acentuación, entonación 2. Gramática <ul style="list-style-type: none"> • Formas no personales (infinitivo, gerundio, participio) • Perífrasis verbales • Indicativo • Imperativo • Concordancia de los tiempos <p><u>Учениците овладяват нови езикови средства за изразяване на:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • saludos/ despedidas • presentación, descripción (personas y objetos) • numerales • deseos y gustos • opiniones/ propuestas • acuerdo/ desacuerdo • petición, felicitación, agradecimiento 	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • усвояват езика в сътрудничество помежду си и в атмосфера, стимулираща творческите им възможности • работят индивидуално, по двойки и в групи • общуват в ситуации близки до реалните • общуват адекватно със средствата и по правилата на езика • прилагат някои поведенчески модели, присъщи на носителите на езика • съобразяват речта си с регистъра на общуване • прилагат компенсаторни 	<p>8. Химия и опазване на околната среда за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • представяне на някои екологични проблеми <p>9. Биология и здравно образование за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • разговор по някои здравни проблеми <p>10. Информатика и информационни технологии за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • работа с учебно-технически средства, аудио- и видеотехника <p>11. Музика за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • обогатяване на музикалната култура
------------------------------------	--	--	---	--	---

	стратегии за преодоляване на комуникативни проблеми	<p>характеристики и отношения</p> <ul style="list-style-type: none"> Очакван резултат 6 <u>прилагат при говорене</u> функционалните стойности на граматични категории и структури: съществителни, прилагателни имена, наречия (grados de comparación), местоимения, предлози, съюзи, глагол, глаголни времена: Indicativo – plan presente; Imperativo; formas no personales (infinitivo, gerundio, participio); едновременни, предходни и предстоящи действия (concordancia de los tiempos); произносителни и интонационни норми и правила) 	<ul style="list-style-type: none"> anterioridad/posterioridad/simultaneidad condiciones reales 	стратегии за преодоляване на комуникативни проблеми	<p>12. Информатика и информационни технологии за:</p> <ul style="list-style-type: none"> работа с учебно-технически средства аудио- и видеотехника
ЯДРО 4: ПИСАНЕ	<p><u>Учениците пишат:</u></p> <p>1. Бележки и съобщения</p> <ul style="list-style-type: none"> лични съобщения, свързани с непосредствените им потребности <p>2. Лични писма и картички</p> <ul style="list-style-type: none"> описват конкретни случки и преживявания изказват благодарност, поздравления, пожелания <p>3. Използват прости езикови средства, съобразени с основните изисквания за писмено общуване на испански език</p> <ul style="list-style-type: none"> служат си с правопис и пунктуация, съобразени с основните нормативни 	<p><u>Учениците трябва да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Очакван резултат 1 <u>пишат</u>: бележки, съобщения, картички, кратки лични писма; разказват, описват Очакван резултат 2 <u>прилагат при писане</u> основни словесни действия за: търсене/даване на информация, описание, характеристика; споделяне на случки и преживявания, планове и проекти за бъдещето, изразяване на молба, желания, предложения, мнения, благодарност, поздравление, пожелание Очакван резултат 3 <u>пишат</u> на теми (ориентирани към испаноезичния свят): дом и семейство, хранене и здраве, облекло и мода, образование и професии, празници и обичаи, свободно време и спорт, човек и околна среда, младите хора и съвременният свят Очакван резултат 4 <u>създават текстове</u>, изпълнявайки ролята на адресант, партньор в писменото общуване с приятели, познати в сферата на свободното време 	<p><u>Учениците овладяват нови граматични понятия:</u></p> <p>1. Fonética (modelos fonológicos – articulación) sonido, acento/acentuación, entonación</p> <p>2. Gramática</p> <ul style="list-style-type: none"> Formas no personales (infinitivo, gerundio, participio) Perifrasis verbales Indicativo Imperativo Concordancia de los tiempos <p><u>Учениците овладяват нови езикови средства за изразяване на:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> saludos/ despedidas presentación, descripción (personas y objetos) 	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> водят кореспонденция със свои връстници, носители на езика работят със справочни материали (речници, граматика) съобразяват писмените текстове с някои основни социокултурни характеристики на езика, предназначението и 	<p>13. Музика за:</p> <ul style="list-style-type: none"> обогатяване на музикалната култура <p>14. Изобразително изкуство за:</p> <ul style="list-style-type: none"> запознаване с известни художници и тяхното творчество <p>15. Физкултура и спорт за:</p> <ul style="list-style-type: none"> работа в екип и сътрудничество

	<p>изисквания в испанския език</p> <ul style="list-style-type: none"> • прилагат необходимите текстови и логически връзки 	<ul style="list-style-type: none"> • Очакван резултат 5 <i>прилагат при писане лексико-понятийни структури</i> за: лични данни: външност, облекло, здравословно състояние, училище, класна стая, учебни принадлежности и материали, професии, свободно време (празници, пътуване, ваканция), магазини, стоки, животински и растителен свят; повторение. продължителност, развитие, връзки и отношения във времето, движение в пространството, количествени и качествени характеристики и отношения • Очакван резултат 6 <i>прилагат при писане функционалните стойности на граматични категории и структури:</i> съществителни, прилагателни имена, наречия (<i>grados de comparación</i>), местоимения, предлози, съюзи, глагол, глаголни времена: <i>Indicativo – plan presente; Imperativo; formas no personales (infinitivo, gerundio, participio);</i> едновременни, предходни и предстоящи действия (<i>concordancia de los tiempos</i>); правописни и пунктуационни норми и правила, графично оформление 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>numerales</i> • <i>deseos y gustos</i> • <i>opiniones/ propuestas</i> • <i>acuerdo/ desacuerdo</i> • <i>petición, felicitación, agradecimiento</i> • <i>anterioridad/ posterioridad/simultaneidad</i> • <i>condiciones reales</i> 	<p>предназначението и адресата</p>	<ul style="list-style-type: none"> • мотивация в дейности със състезателен характер
--	--	---	--	------------------------------------	--

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ ПО ИСПАНСКИ ЕЗИК

Предложените методи и форми за оценяване на постиженията, критериите за оценка и таблицата за трансформиране на процентите в оценки имат **препоръчителен и незадължителен характер.**

Проверката и оценката на крайните резултати от обучението е подчинена на целите за испански език като втори чужд език в IX клас на профилираните гимназии и паралелки с интензивно изучаване на чужд език в VIII клас, описани в *Колона 2 – Очаквани резултати на ниво учебна програма*. Осъществява се посредством видовете проверка, методите и критериите за проверка и оценка, посочени във ВИР за гимназиалната степен.

Функционалната проверка измерва комуникативните способности на ученика, т.е. степента на развитие на уменията да слуша, чете, говори и пише на испански език с оглед на успешното осъществяване на конкретни комуникативни намерения. Тя се използва в края на учебните раздели или срокове.

Критерии за оценка на постигнатата комуникативна компетентност в края на IX клас по дейности:

СЛУШАНЕ

Оценяват се:

- уменията на ученика да разбира основната информация от кратки изказвания и кратки художествени текстове.
- уменията на ученика да разбира в подробности разговори в пряк контакт със събеседника.
- уменията на ученика да разбира и извлича конкретна информация от съобщения.

ЧЕТЕНЕ

Оценяват се:

- уменията на ученика да разбира основната информация от кратки публицистични и художествени текстове.
- уменията на ученика да разбира в подробности информация от предвидените текстови разновидности.
- уменията да разбира и извлича конкретна информация от справочни материали.

ГОВОРЕНЕ

Оценяват се:

- уменията на ученика да общува в пряк контакт с един или повече събеседници в ежедневни ситуации.
- уменията на ученика да реагира адекватно, да използва мимики, жестове и елементарни комесаторни стратегии за преодоляване на комуникативни проблеми.

ПИСАНЕ

Оценяват се:

- уменията на ученика да създава формално и смислово свързани писмени текстове, в съответствие с предвидените текстови разновидности и съобразно предназначението и адресата.
- уменията на ученика да използва езикови средства, съобразени с основните изисквания за писмено общуване на испански език (правилна употреба на езикови форми и структурни, свързващи елементи, пунктуация).

По отношение на рецептивните дейности (слушане и четене) заложените критерии служат главно за подбор на текстовете. При продуктивните дейности (говорене и писа-

не) изведените критерии оценяват уменията на ученика да се изразява на изучавания език в устна или писмена форма.

Рецептивното речево поведение при слушане и четене се проверява и оценява чрез:

– задачи с алтернативен отговор

– задачи с избираем отговор

– задачи за комбинирание, при които отговорът само се маркира или е цялостен (разгърнат).

– въпроси към текста за слушане или четене, които предполагат също цялостен (разгърнат) отговор.

В последните два случая, когато се иска отговор в устна или писмена форма, на оценка подлежи неговото съдържание, без да се вземат под внимание допуснатите езикови (граматични и правописни) грешки, тъй като се оценяват рецептивни умения. Като модел за оценка препоръчваме да се консултира **Стойчева, Д.** Проверка на уменията за четене. – *Чуждоезиково обучение*, 1999, № 6.

Продуктивното речево поведение се проверява чрез комуникативни задачи например:

– ситуации на общуване – целенасочено участие в разговор.

– описание/аргументирано разсъждение в рамките на писмен текст с уточнени изисквания по отношение на съдържанието му.

При оценяване на говоренето и писането акцентът се поставя на **постигане на комуникативната цел и спонтанност/стил на изказа**, като формалните белези остават на втори план. Модел за оценка в *Didáctica de las segundas lenguas, Santillana, 1990, p. 242*.

VI. МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ПО ПРИЛАГАНЕТО НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА.

Предложените методически указания за работа и прилагане на учебната програма имат **препоръчителен и незадължителен характер**.

Като **основен подход** за реализиране на заложените в програмата цели и за постигане на планираната компетентност в обучението по испански език препоръчваме **комуникативния**. Организацията на учебната дейност следва да отговаря на потребностите на учениците от общуване на езика, с ориентация към приложението му за решаване на конкретни комуникативни проблеми, във всеки етап на обучението.

Комуникативната компетентност включва правила и знания за езика (лингвистични, психологически, социокултурни), съзнателно усвоени и подсъзнателно прилагани в конкретни ситуации на общуване.

Учебното съдържание дава знания за езика, за бита и културата на испански говорещите страни и народи. Социокултурните аспекти се възприемат като неделима част от обучението и овладяването на испанския език. Създава се усет към социокултурния контекст и към комуникативния ефект от използваните езикови средства. Учениците **формират умения за межкултурно общуване** и прилагане на стратегии в общуването. Отдават се предпочитания на автентичните текстове за слушане и четене. Прилагането на различни методи и похвати за реализиране на програмните цели се определя от конкретните условия на обучение и индивидуалните особености, интереси, желания и потребности на обучаваните. Овладяването на желаната комуникативна компетентност насочва усилията на учениците, от една страна, към продукта на речта – разбиране и съставяне на текстове в съответствие с комуникативните намерения и, от друга, към самия процес на усвояване на знанията и изграждане на уменията, с което се пос-

тавят изисквания за овладяване на учебни стратегии, включени в постановката „да се учим как да учим“. **Автономията на ученика** в процеса на усвояване на чуждия език е равнозначна на способността да взема решения, да поема отговорности, да участва в **интерактивните дейности**, вложени в обучението, самостоятелно да контролира и оценява постигнатите резултати.

Усвояването на езиковия материал (фонетика, лексика, граматика, словообразователни възможности) се осъществява в съответствие с комуникативните потребности в конкретните ситуации на общуване и развитието на способност за подбор и прилагане, в устна и писмена форма, на езикови знания, отговарящи адекватно на ситуацията и изискванията за разбиране и създаване на текстове.

Обучението по испански като втори чужд език в IX клас се характеризира с тематична организация на учебния материал. Всяка учебно-методическа единица следва да бъде структурирана и разработена по начин съответстващ на значимостта и обема на разглежданата тема.

Водещи в учебния процес са словесните действия, понятията, тематиката, текстовете, разновидностите, сферите, ролята и местата на общуване и тяхната реализация мотивира необходимостта от разкриване на функционалните стойности на езиковите и неезиковите изразни средства.

Допустима е употребата на родния език в случаите, когато той се явява най-подходящото средство за разкриване съдържанието на думата, израза, фразата, изречението, но не и на цялостен текст. **Преподаването и необходимите обяснения се осъществяват изцяло на испански език.** В съпоставителен план могат да бъдат представени явленията, тъждествени с родноезиковите, или особеностите, които са потенциален фактор за поразждане на интерференция.

Прилагат се утвърдените в практиката социални форми на работа: **по двойки, по групи, индивидуална дейност и фронтално обучение.** Отдава се предпочитание на ролевите и дидактични игри, на свободните разговори и на задачите за самостоятелно изразяване в писмена форма. За развитие на рецептивните умения (слухови и четивни) се използват автентични текстове и упражнения за проверка на разбирането.

Учебният комплект за IX клас отговаря на изискванията, залегнали във ВИР за гимназиалната степен, и се състои от:

- учебник;
- учебна тетрадка;
- книга за учителя (съдържа не само примерни методически разработки на отделни уроци, а подробни указания и допълнителни идеи за работа към всяка учебно-методическа единица);
- звукозаписи;
- помощни и нагледни материали, напр. сборник с текстове за четене, граматичен справочник, двуезични учебни речници, видеозаписи, фолиошляки, компютърни програми и пр.